

Fridhem i Ask

I Ulfs, Oderljunga socken behövde man ett skolhus. Det var bönder i trakten som samlade ihop medlen. Man upptäckte efter ett tag att det blev för dyrt att hålla skolan igång, så man lade ned verksamheten.

Samtidigt i Ask hade folkskolläraren Hans Persson drivit sina idéer om en folkhögskola till handling. Snickare och bönder från Ask åkte på våren 1873 till Ulfs, monterade ned huset och forslade delarna till nr. 6 i Ask (Myren) och återuppförde byggnaden. Man betalade 400 riksdaler för huset. En stor del av murningen och målningen gjorde Hans Persson själv och på senhösten var det klart för invigning av Fridhems folkhögskola.

Det var den tredje folkhögskolan i Skåne och kanske den första privatägda i landet, vilket gjorde att det många gånger var knappt om medlen. Vid första kursen deltog över 40 elever, vilket var många fler än som

Fridhem vid Hans Perssons begravning 1898.

var vanligt på folkhögskolor vid den tiden.

Huset rymde förutom skolsal även elevrum och lärarbostad i vilken Hans Persson med familj flyttade in 1878 när han gick i pension från folkskolan.

1880 byggdes ytterligare ett skolhus med större sal och fler elevrum. Detta hus finns också kvar och heter Ask 6:7.

Marken som byggnaderna låg på hade Hans Persson tidigare arrenderat av nr. 6 5/16 mtl och bestod av 12 kvadratrevor och 60 kvadratstänger jord och sköttes som småbruk före och under folkhögskoletiden.

1893 flyttade skolverksamheten till Svalöv och Hans Persson slutade som föreståndare. Man ansåg väl att ett mera centralt läge skulle gynna verksamheten i fortsättningen.

Hans Persson och hans hustru Sofia dog båda 1898 och deras dotter Maria bodde kvar i huset till 1932 då hon flyttade till ålderdomshemmet.

1924 sålde Maria Persson Fridhem till Ask bondeförbund för 1200 kronor med rätt att få bo kvar sin återstående livstid. Nu utfördes en hel del reparationer och man lade in elström. Lokalen användes till fester och andra tillställningar. En period 1926 hade man biograf två gånger i månaden.

1933 gjordes en del nya reparationer innan man hyrde ut lägenheten till Johan Svensson och hans hustru Bengta som tidigare haft ett lantbruk i Stubbamerika. De lämnade Fridhem 1940 och flyttade till Ask nr. 1. 1935 friköptes tomten från Danneborg.

1940 försökte man sälja Fridhem. Man erbjöd lägsta priset till Onsjö härads hembygdsförening och Fridhems folkhögskola i Svalöv men ingen var intresserad. Detta var sista chansen att "rädda" Fridhem i kulturellt hänseende. Nu hotade förfallet mer och mer.

Fridhem fick dock agera skola igen en kort period under kriget då ordinarie skolan var upptagen.

1945 såldes huset till Bror Pettersson som var snickare och byggde om huset så att nästan inga spår efter någon skollokal finns kvar. Men själva stommen är kvar och kommer troligtvis att stå kvar i många år ännu om inte nuvarande ägaren hittar på något dumt med det.

Stig Pettersson